

*Rotterdam Institute of Private Law
Accepted Paper Series*

Derdenbescherming na een vernietiging op grond van de actio pauliana: vreemde eend in de bijt?

*Mw. mr. F. Damsteegt-Molier**

*Published in
WPNR 2008 6760*

* Advocaat te Den Haag en als onderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Bij een eerste ontwerp van een nieuwe wet, is het altijd maar de vraag of de tijd - en de tekst - al rijp is voor commentaar op detailniveau. Zeker waar grote veranderingen worden voorgesteld, lijkt het beter zich eerst te concentreren op de hoofdlijn. Aan de andere kant: juist waar in dat ontwerp ook voor bestaande regelgeving (kleine) wijzigingen worden voorgesteld, lijkt het goed reeds in een vroeg stadium - en dan inderdaad (ook) op detail-niveau - stil te staan bij deze wijzigingen. In deze bijdrage ga ik in op de in het Voorontwerp Insolventiewet¹ voorgestelde wijziging van de derdenbescherming in het kader van de faillissementspauliana (art. 3.2.7 lid 2 Voorontwerp). Mijn conclusie is dat de voorgestelde wijziging nog niet ver genoeg gaat, en dat aan een separaat artikel voor derdenbescherming (überhaupt) geen behoefte is.

Inleiding

Stel B draagt aan C een goed over, waarna C het goed overdraagt aan een derde, D. Als de vervreemding B-C vervolgens wordt vernietigd op grond van de pauliana, blijkt D te hebben verkregen van een beschikkingsonbevoegde C. Wordt D beschermd? Zo ja, door welk artikel?

In de huidige Faillissementswet is voor de bescherming van D een specifiek artikel opgenomen (art. 51 lid 2 Fw. Zie ook art. 3:45 lid 5 BW). Het artikel beschermt rechten door derden anders dan om niet verkregen, en in uitzonderingsgevallen ook de derde die om niet heeft verkregen, namelijk in het geval die derde kan aantonen dat hij niet is gebaat. De bescherming die art. 51 lid 2 Fw geeft is een generieke, namelijk gelijk voor roerende zaken, registergoederen en vorderingen.

In het Voorontwerp vervalt de bescherming van de derdeverkrijger om niet. In de Toelichting wordt erop gewezen, dat de derde die om niet heeft verkregen, eventueel bescherming kan ontlenen aan art. 3:88 BW (en niet aan art. 3:86 BW, nu dit artikel geen bescherming biedt aan de derde die om niet heeft verkregen).² Er resteert een bepaling die de rechten door derden op het goed verkregen anders dan om niet beschermt (art. 3.2.7 lid 2 van het Voorontwerp).

De opmerking dat de derde-verkrijger om niet eventueel bescherming kan ontlenen aan art. 3:88 BW, roept de vraag op waarom überhaupt een separaat beschermingsartikel is gehandhaafd. Ligt het niet meer voor de hand de derde-verkrijger sowieso - dus bij een verkrijging zowel om niet als anders dan om niet - te verwijzen naar de art. 3:86 en 3:88 BW? Mijns inziens lijkt dit inderdaad de juiste weg. De derde kan aan die artikelen bescherming ontlenen, terwijl de pauliana naar mijn mening niet vraagt om een van de beide genoemde artikelen afwijkende bescherming van de derde-verkrijger te goeder trouw.

Art. 3:86 en 3:88 BW ook van toepassing op de derde-verkrijger na een beroep op de pauliana

Vooropgesteld zij, dat D in de hiervóór genoemde casus (uiteraard mits aan de door die artikelen gestelde eisen is voldaan) in beginsel bescherming kan ontlenen aan de art. 3:86 en 3:88 BW. D heeft immers, door de vernietiging van de rechtshandeling B-C, verkregen van een beschikkingsonbevoegde C.³

Vraagt de actio pauliana om een van de art. 3:86 en 3:88 BW afwijkende regeling van derdenbescherming?

Nu D ook na een vernietiging van de rechtshandeling B-C op grond van de pauliana in beginsel een beroep op de art. 3:86 en 3:88 BW kan doen, is de vraag, of er redenen zijn de bescherming van de derde (D) na een beroep op de pauliana te laten afwijken

van de bescherming die normaal gesproken geldt op grond van de art. 3:86 en 3:88 BW. In de Parlementaire Geschiedenis van art. 3:45 lid 5 BW worden voor deze afwijking twee redenen genoemd.

Terugkoopregeling

De eerste reden is dat in het ontwerp van de art. 3:86 en 3:88 BW een terugkoopregeling gold voor de gedeposseerde, waarbij de derde (in het geval hij om niet had verkregen) verplicht kon worden het goed aan de gedeposseerde over te dragen zonder schadeloosstelling. De wetgever vond dat ongewenst voor de derde-verkrijger in een pauliana-situatie.⁴ Los van de vraag of dit een steekhoudend argument is, kan dit thans geen reden zijn voor een separaat beschermingsartikel bij de pauliana. De terugkoopregeling is immers niet ingevoerd; de wetgever heeft de regeling van derdenbescherming vereenvoudigd tot de vorm zoals wij die nu kennen in de art. 3:86 en 3:88 BW.⁵

Bescherming derde met een persoonlijk recht

Elders in de Parlementaire Geschiedenis geeft de wetgever (mogelijk) - (maar) zonder nadere toelichting - een tweede reden voor het bestaansrecht van het artikel: het artikel zou, anders dan de art. 3:86 en 3:88 BW, ook persoonlijk gerechtigden beschermen.⁶

Inderdaad beschermen de art. 3:86 en 3:88 BW niet degene aan wie een persoonlijk recht is verleend.⁷ De vraag is echter, of het bij de pauliana noodzakelijk is ook deze derden bescherming te bieden - en dus, of dat rechtvaardigt dat de pauliana een eigen regeling van derdenbescherming kent.

Mijns inziens is bij de pauliana geen behoefte aan een regeling die aan een derde verleende persoonlijke rechten beschermt. Ik licht dat hieronder toe.

In normale gevallen (dat wil in dit verband zeggen: nietpauliana-gevallen) waarin een schuldeiser zijn vordering verhaalt op het vermogen van zijn schuldenaar, hoeft de schuldeiser in beginsel geen rekening te houden met persoonlijke rechten die door de schuldenaar aan een derde zijn verleend met betrekking tot het goed waarop de schuldeiser zijn vordering verhaalt. Weliswaar zijn hun rechten in die zin gelijk, dat zij beiden slechts een persoonlijk recht hebben in de relatie tot hun schuldenaar, maar zodra het tot executie komt - en daarmee tot een botsing van de beide persoonlijke rechten - , moet het persoonlijke recht van de derde wijken voor het verhaalsrecht van de schuldeiser. De overeenkomst waarbij aan de derde een persoonlijk recht is gegeven geldt slechts tussen partijen, en doet geen verbintenissen ontstaan ten behoeve van, of ten laste van derden, waaronder schuldeisers.⁸ Daarbij moet bedacht worden dat de schuldeiser op het moment dat hij tot executie overgaat, de uit zijn hoedanigheid van executant voortvloeiende beschikkingsbevoegdheid ten aanzien van het goed uitoefent⁹, en die beschikkingsbevoegdheid wordt niet ingeperkt door ten aanzien van het goed door de schuldenaar verleende persoonlijke rechten.

Op dit beginsel - de schuldeiser is bij de uitoefening van zijn verhaalsbevoegdheid niet gebonden aan door de schuldenaar aan derden verleende persoonlijke rechten met betrekking tot het goed - zijn enkele uitzonderingen, zoals huur (art. 7:226 lid 2 BW)¹⁰ en pacht (art. 7:361 lid 2 BW). Een andere uitzondering komt aan de orde in een arrest uit 1983, waar de Hoge Raad overweegt dat behalve de zojuist genoemde uitzonderingen - die er op neer komen dat de persoonlijk gerechtigde een eigen recht jegens de executant kan doen gelden - ook een uitzondering moet worden aangenomen voor het geval de persoonlijk gerechtigde door de executie zodanig in zijn belang wordt geschaad, dat gebruikmaking van de bevoegdheid tot executie in de gegeven omstandigheden misbruik daarvan zou opleveren.¹¹

Uitgangspunt is dus, dat een derde die een persoonlijk recht heeft in de relatie tot de geëxecuteerde, dit recht niet kan invoeren tegen de executant, tenzij die derde een eigen recht (zoals een recht van huur en pacht) jegens de executant kan doen gelden. Niet voor niets ook worden in de meeste blokkeringsregelingen bij beslag wat de persoonlijke rechten betreft alleen een verhuring en verpachting genoemd - allebei gevallen waarin een schuldeiser op grond van de wet wél aan de betreffende persoonlijke rechten is gebonden, met als gevolg (mogelijk) een prijsdrukkend effect. Juist omdat bij het beslag het ontstaan van deze rechten wordt geblokkeerd, is de schuldeiserbeslaglegger niet aan deze rechten gebonden (tenzij de huurder of pachter beroep op bescherming kan doen, waarover nog hierna). Aan blokkering van het ontstaan van andere persoonlijke rechten na de beslaglegging is geen behoefte, omdat de beslaglegger bij de executie (in beginsel) toch al niet aan die rechten is gebonden.

Deze regel (een schuldeiser hoeft in beginsel geen rekening te houden met persoonlijke rechten waaraan zijn schuldenaar is gebonden) kan niet één op één worden toegepast op de casus dat B aan C een goed vervreemdt, C aan D een persoonlijk recht met betrekking tot dat goed verleent en een schuldeiser van B (of, in faillissement van B, de curator althans, in termen van het Voorontwerp, de bewindvoerder) vervolgens de vervreemding B-C vernietigt op grond van de pauliana. Immers, de schuldeiser wordt in die casus niet geconfronteerd met een persoonlijk recht dat is verleend door zijn schuldenaar (B), maar door diens wederpartij (C). Er zit dus nog een schakel tussen. Toch maakt dit de situatie niet werkelijk anders. Er moet wel een extra stap worden gezet. Vastgesteld moet namelijk (eerst) worden of B wel gebonden is aan dit door C verleende persoonlijke recht. Indien dat niet het geval is, zal een schuldeiser van B a fortiori niet aan dat recht gebonden zijn, althans slechts gebonden zijn onder zeer uitzonderlijke omstandigheden.

Voor de vraag of B is gebonden aan door C verleende persoonlijke rechten kan een vergelijking worden gemaakt met een ander geval van vernietiging - bijvoorbeeld op grond van dwaling - waarin, anders dan bij de pauliana, niet een derde, maar een partij bij de rechtshandeling B-C die rechtshandeling vernietigt en waarin C inmiddels ten behoeve van een derde een persoonlijk recht heeft verleend. Duidelijk zal zijn, dat de derde in een dergelijk geval jegens B geen beroep kan doen op de art. 3:86 en 3:88 BW, nu deze artikelen, zoals hiervoor reeds opgemerkt, geen bescherming bieden aan een derde die een persoonlijk recht heeft verkregen. Eventueel zou de derde wel een beroep op art. 3:36 BW kunnen doen. Als aan de voorwaarden van dat artikel is voldaan, is B gebonden aan door C aan een derde verleende persoonlijke rechten. Hierbij moet wel bedacht worden dat dit moet worden gezien als een uitzondering op het beginsel, dat persoonlijke rechten alleen werking hebben tussen partijen en dus, dat niet té snel mag worden aangenomen dat deze uitzondering zich in een concreet geval voordoet.

Als B in een dergelijk geval al gebonden zou zijn aan dit door C aan een derde verleend persoonlijk recht, betekent dat nog niet dat ook een *schuldeiser* van B aan dat persoonlijke recht is gebonden. Dát is mijns inziens alleen het geval als sprake is van één van de hiervoor besproken uitzonderingen, namelijk als de persoonlijk gerechtigde een eigen recht jegens die schuldeiser kan invoeren, of als gezegd moet worden dat de persoonlijk gerechtigde door de executie zodanig in zijn belang wordt geschaad, dat gebruikmaking van de bevoegdheid tot executie in de gegeven omstandigheden misbruik daarvan zou opleveren.

Bij de pauliana wordt de rechtshandeling niet vernietigd door een partij bij de rechtshandeling, maar - ik stipte het al aan - door een schuldeiser van één van die partijen, althans, in diens faillissement, de curator (bewindvoerder), terwijl die vernietiging ook alleen ten opzichte van hém werking heeft. Dat laatste brengt mee, dat in de relatie B-C, B

wel degelijk gebonden zal zijn aan het door C inmiddels aan D verleende persoonlijke recht. In de relatie B-C is immers de rechtshandeling B-C, ondanks de vernietiging op grond van de pauliana, volkomen geldig. Dat maakt de situatie mijns inziens echter niet anders. Het gaat er immers niet om hoe de situatie is, bekeken vanuit de positie van B, maar hoe de situatie is, bekeken vanuit de positie van de schuldeiser van B, die de rechtshandeling B-C heeft vernietigd op grond van de pauliana. Ten opzichte van die schuldeiser is de rechtshandeling B-C wel degelijk nietig, en ten opzichte van die schuldeiser moet dus beoordeeld worden of deze vernietiging al dan niet tot gevolg heeft dat (i) B aan door C verleende persoonlijke rechten is gebonden en (ii) indien zulks het geval is, ook een schuldeiser van B daaraan is gebonden.

Het stelsel komt mijns inziens erop neer, dat alleen in de twee genoemde uitzonderingsgevallen de schuldeiser die met een beroep op de pauliana de rechtshandeling B-C vernietigt (althans de boedel) is gebonden aan door C aan derden verleende persoonlijke rechten.

Als art. 3:45 lid 5 BW en art. 51 lid 2 Fw (én art. 3.2.7 lid 2 Voorontwerp) gelezen zouden moeten worden zoals kennelijk door de wetgever beoogd, en de artikelen dus ook de derde beschermen aan wie een (willekeurig) persoonlijk recht is verleend, gaat dit aanmerkelijk vérdér dan het hierboven besproken stelsel, dat in de regel van toepassing is.¹² De vóóronderstelling is dan immers, dat de schuldeiser die de rechtshandeling B-C vernietigt krachtens de pauliana, inmiddels door C aan een derde verleende persoonlijke rechten (in het geval de derde beroep op bescherming kan doen) tegen zich moet laten werken in die zin, dat hij het goed alleen kan executeren onder de last van dat persoonlijk recht. Die schuldeiser moet in die opvatting dan dus niet alleen persoonlijke rechten tegen zich laten gelden als de persoonlijk gerechtigde een eigen recht jegens hém kan doen gelden, maar hij zou álle persoonlijke rechten tegen zich moeten laten werken (uiteraard mits de derde voldoet aan de voorwaarden van art. 3:45 lid 5 BW resp. art. 51 lid 2 Fw).

De vraag is, waarom de schuldeiser in dit geval slechter af zou moeten komen dan in het geval van een “normale” executie. Ik zie daarvoor geen reden, terwijl deze vergaande bescherming voorts niet in overeenstemming is met het doel van de pauliana. De pauliana strekt immers ertoe, de schuldeisers in de positie te brengen alsof de rechtshandeling B-C niet heeft plaatsgevonden. Dan moet ook overigens (zoveel mogelijk) voor die schuldeisers gelden wat zonder die rechtshandeling voor hen de situatie zou zijn geweest - en dus, dat zij (in beginsel) geen last hebben van persoonlijke rechten.¹³ Geldt hierdoor voor de derdenbescherming na een vernietiging op grond van de pauliana nu iets wezenlijk anders dan voor de bescherming van een derde tegen de blokkerende werking van het beslag?¹⁴ Ik meen van niet. Zeker, art. 453a lid 2 Rv beschermt óók persoonlijk gerechtigden tegen de negatieve gevolgen van de blokkerende werking, maar niet álle persoonlijk gerechtigden. Art. 453a lid 2 Rv neemt mijns inziens alleen die persoonlijk gerechtigden in bescherming, die de totstandkoming van hun persoonlijke recht zagen geblokkeerd door lid 1 van het artikel. Ik zie de leden 1 en 2 van het artikel als communicerende vaten: lid 2 geeft bescherming aan de derden te goeder trouw, die het ontstaan van hun rechten door lid 1 geblokkeerd zagen.

Zo is op grond van art. 453a lid 1 Rv de verhuur van de zaak door de beslagene aan een derde geblokkeerd, maar de huurder kan eventueel wel een beroep doen op lid 2 - met als gevolg dat de beslaglegger, ondanks het feit dat het beslag de mogelijkheid tot verhuring van de zaak ten opzichte van hém heeft geblokkeerd, bij de executie van de zaak aan het huurrecht is gebonden. De beslagene mag ondanks het beslag de zaak bijvoorbeeld wél gewoon in bruikleen geven; de mogelijkheid tot het verlenen van andere persoonlijke rechten dan huur wordt door art. 453a lid 1 Rv niet geblokkeerd. Zoals

hiervóór al aan de orde kwam, deert de verlening van een dergelijk persoonlijk recht de beslaglegger ook helemaal niet, nu de beslaglegger (bij executie) niet aan dat persoonlijke recht is gebonden. De betreffende persoonlijk gerechtigde kan geen beroep op de bescherming van art. 453a lid 2 Rv doen. Een andere opvatting zou tot gevolg hebben, dat voortijdige beslaglegging (namelijk voorafgaand aan de verlening van een persoonlijk recht door de beslagene) de schuldeiser-beslaglegger in een slechtere positie zou brengen dan schuldeisers die pas na de verlening van het persoonlijk recht beslag zouden leggen. In dat geval zijn deze laatste schuldeisers, op grond van het hiervóór besproken stelsel, immers (in beginsel) niet aan dat persoonlijke recht gebonden, terwijl, als art. 453a lid 2 Rv alle persoonlijk gerechtigden in bescherming zou nemen, de persoonlijk gerechtigde zijn recht wél tegen de beslaglegger-schuldeiser zou kunnen inroepen.

Bij de pauliana is, anders dan bij het beslag - waar de noodzaak van de bescherming van de huurder wordt ingegeven door het feit dat het beslag de verhuring van de zaak ten opzichte van de beslaglegger blokkeert - , geen behoefte aan een artikel dat de rechten van de huurder beschermt. Zo C de zaak verhuurd zou hebben aan D, zal de schuldeiser die de rechtshandeling B-C vernietigt op grond van de pauliana immers aan die verhuring zijn gebonden. Niet op grond van art. 3:45 lid 5 BW of op grond van art. 51 lid 2 Fw, maar op grond van art. 7:226 lid 2 BW. Aan bescherming van de huurder is dan geen behoefte.

Andere redenen voor separaat beschermingsartikel?

De in de Parlementaire Geschiedenis bij art. 3:45 lid 5 BW gegeven argumenten vóór een separaat beschermingsartikel overtuigen dus niet. De vraag is, of een ander argument is te bedenken voor (handhaving van) de art. 3:45 lid 5 BW en 51 lid 2 Fw - en daarmee voor art. 3.2.7 lid 2 van het Voorontwerp. Ik kan er geen bedenken. Nu de bescherming van art. 3.2.7 lid 2 Voorontwerp zich beperkt tot de derde die anders dan om niet heeft verkregen, komt het artikel in feite neer op het uitsluiten van de bescherming die art. 3:88 BW de derde eventueel zou kunnen geven; art. 3:86 BW beschermt immers ook alleen de derde die anders dan om niet heeft verkregen. Maar dat blijkt nu juist níet de bedoeling van het ontwerp; als gezegd staat in de Toelichting immers, dat die derde eventueel kan terugvallen op de bescherming van art. 3:88 BW. De vraag óf de derde kan terugvallen op die regeling, is afhankelijk van het soort goed dat hij heeft verkregen, alsmede van de vraag op welke wijze hij dat goed geleverd heeft gekregen.¹⁵

Als de derde die om niet heeft verkregen eventueel nog kan terugvallen op de regeling van art. 3:88 BW, moet geconstateerd worden dat art. 3.2.7 lid 2 Voorontwerp geen functie heeft naast de art. 3:86 en 3:88 BW. Waar een derde normaal gesproken onder de bescherming van art. 3:86 BW zou vallen, komt de bescherming van art. 3.2.7 lid 2 op hetzelfde neer (namelijk: geen bescherming als hij om niet heeft verkregen). In het geval de derde normaal gesproken onder de bescherming van art. 3:88 BW zou vallen, is hij weliswaar slechter af op grond van art. 3.2.7 lid 2 Voorontwerp, maar omdat hij alsnog beroep op art. 3:88 BW kan doen, is zijn positie niet anders dan in het geval hij direct een beroep op art. 3:88 BW had kunnen doen.

De vraag rijst, of het wenselijk is het huidige art. 51 lid 2 Fw te handhaven, en de derde die om niet heeft verkregen dus alleen te beschermen als hij kan aantonen dat hij niet is gebaat. Dat heeft tot gevolg dat ten aanzien van de mate van bescherming van de derde die om niet heeft verkregen onderscheid wordt gemaakt naar de *oorzaak* van de beschikkingsonbevoegdheid van zijn rechtsvoorganger. Dat is in tegenstelling tot hetgeen voortvloeit uit de art. 3:86 en 3:88 BW. Krachtens die artikelen is immers bepalend voor de mate van bescherming van de derde die om niet heeft verkregen het *soort goed* dat

hij heeft verkregen en de *wijze waarop* dat goed aan hem is *geleverd*. Los van de vraag of het onderscheid dat aldus wordt gemaakt houdbaar is - die vraag gaat het bestek van dit artikel te buiten - lijkt het merkwaardig van dit systeem af te wijken waar de beschikkingsonbevoegdheid wordt veroorzaakt door een vernietiging op grond van de pauliana. Ik zie daarvoor in ieder geval geen reden.

Conclusie

Mijn conclusie is dan ook dat een separaat beschermingsartikel voor de pauliana (waarbij ik zowel doel op de pauliana buiten faillissement als de faillissementspauliana) - niet alleen wat betreft de bijzondere bescherming van de derde die om niet heeft verkregen, maar - over de gehele linie kan vervallen. Dat brengt mee dat art. 3.2.7 lid 2 van het Voorontwerp geschrapt dient te worden.¹⁶

Voetnoten

1. Geschiedenis van de Faillissementswet (deel 2-IV), Voorontwerp Insolventiewet, Kluwer: Deventer 2007.
2. Toelichting, p. 226.
3. Dit ligt bijvoorbeeld anders voor het recht van reclame, waar de derde heeft verkregen van een beschikkingsbevoegde koper, maar de wet bepaalt dat door het inroepen van het recht van reclame het recht van de koper en zijn rechtsverkrijger eindigt (art. 7:39 BW). In dat geval kan de derde dus geen bescherming ontlenen aan de art. 3:86 en 3:88 BW, omdat niet aan het vereiste is voldaan dat hij van een onbevoegde heeft verkregen, zodat de wet dáár terecht een separaat beschermingsartikel kent (art. 7:42 BW). Zie ook de Toelichting, p. 226.
4. Zie Parl. Gesch. Boek 3 (MvA), p. 218.
5. Zie Parl. Gesch. Boek 3 (Nota II Voortgang en NvW 1 Inv.) p. 1208 e.v.
6. Parl. Gesch. Wijziging Rv, p. 119. Zie ook p. 118. Zie voorts AsserHartkamp 2007 (4-II), nr. 452 en Van Koppen, 'De rechtsgevolgen van het inroepen van de (faillissements)pauliana', in: *Vragen rondom de faillissementspauliana, Insolad Jaarboek 1998*. Deventer: Kluwer 1998, p. 25.
7. Art. 3:88 BW beschermt overigens natuurlijk wél de derde aan wie (onbevoegd) (het verdringsrecht voortvloeiend uit) een persoonlijk recht is *overgedragen*.
8. Vgl. in dit verband bijvoorbeeld Holtman, 'Samenloop van executie, kettingbeding en zorgplicht', *JBN* 2000 (5), p. 9-11 en Heuff, 'Gebondenheid van veilende hypotheekhouder aan kettingbeding?' *WPNR* (1983) 5649, p. 260-262. Vgl. voorts HR 3 november 2006, NJ 2007, 155 (Nebula).
9. Vgl. HR 25 januari 2008, NJ 2008, 66 (Ontvanger/Brink q.q.).
10. Zie ten aanzien van de vraag of deze bescherming van huurders - die thans expliciet is opgenomen in lid 2 van art. 7:226 BW - terecht is Westrik, '*Koop breekt geen huur' en het huurbeding* (diss. EUR), Den Haag: Koninklijke Vermande 2001 en Westrik, 'Het spook in de veilingzaal', in: *De executieveiling*. (V.H. e.a.), Zutphen: Paris 2005. Ik laat deze vraag hier verder buiten beschouwing en zal uitgaan van het (in art. 7:226 lid 2 BW neergelegde) gegeven dat huurders ook worden beschermd tegen een executoriale verkoop van het gehuurde door een schuldeiser van de verhuurder.
11. HR 14 januari 1983, NJ 1983, 267 (Schuring/Sweelinck Conservatorium). Zie in dit verband ook Mijnsen-De Liagre Böhl-Kist, *Algemene aspecten van beslag en executie, preadvies KNB*, Deventer: Kluwer 1983, p. 70-78.
12. Namelijk: alleen gebondenheid van de schuldeiser aan persoonlijke rechten als de persoonlijk gerechtigde een eigen recht jegens de executant kan inroepen, of als de persoonlijk gerechtigde door de executie zodanig in zijn belang wordt geschaad, dat gebruikmaking van de bevoegdheid tot executie in de gegeven omstandigheden misbruik daarvan zou opleveren.
13. Dit lijkt overigens ook in lijn met HR 3 november 2006, NJ 2007, 155 (Nebula).
14. Opgemerkt zij, dat de derde bij beslag een andere is dan de derde bij de pauliana. Waar de derde bij de pauliana D is, is dat bij beslag C (waarbij er van wordt uitgegaan dat onder B beslag is gelegd, en B vervolgens een persoonlijk recht verleent aan C).

-
15. Nu een vernietiging op grond van de pauliana een titelgebrek oplevert in een eerdere overdracht, is aan dat vereiste van art. 3:88 BW voldaan. De vernietiging vindt immers plaats in de verhouding B-C.
16. Voor het huidige recht geldt hetzelfde voor art. 3:45 lid 5 BW en art. 51 lid 2 Fw.